

Dato: 02.03.2022 Arkivkode: Bilag nr: Arkivsak ID: J.post ID:
02.03.2022 21/19328 21/225821
Saksansvarlig: Cecilie P. Øyen
Saksbehandler: Marit Røyneberg

Behandlingsutvalg	Møtedato	Politisk saksnr.
Råd for personer med funksjonsnedsettelse	07.03.2022	011/22
Eldrerådet	08.03.2022	009/22
Hovedutvalg for bistand og omsorg	16.03.2022	008/22
Utvalg for samarbeid	15.03.2022	006/22
Formannskapet	23.03.2022	035/22

Morgendagens omsorg - langsiktig omstilling

Formannskapet-23.03.2022- 035/22

Vedtak:

Saken avventes da hovedutvalg bistand og omsorg har bedt kommunedirektøren komme tilbake til utvalget med en tilleggsutredning.

Hovedutvalg for bistand og omsorg-16.03.2022- 008/22

Vedtak:

1. Saken tas til orientering og går ikke videre til formannskapet
2. Kommunaldirektøren kommer tilbake til utvalget med følgende før beslutning tas:

KD bes gjennomføre en utredning om hvordan man eventuelt kan oppnå flere friske år blant våre innbyggere og eventuelt når man kan forvente at flere friske år. inntreffer i forhold til forebyggende arbeid. Analysen skal også vise motsatt alternativ med eldre befolkning og flere syke år.

Flere friske år - KD bes utrede alternative boformer for eldre i samarbeid med relevante utbyggere

KD bes utarbeide en helhetlig opptrappingsplan i et oversiktlig styringssystem for å planlegge for tilbud til eldre som har behov for tjenester

KD bes komme tilbake med en risiko og sårbarhetsvurdering for hva dette betyr for hver enkelt eldre innbygger

3. Kommunedirektøren orienterer om status på arbeidet i fjerde kvartal 2022.
4. Det utarbeides en temaplan for tjenestområdet Pleie og omsorg med oppstart i 2023 som vil

være en revidering av «*Mestrings- og omsorgsmelding 2013-2023*».

Utvalg for samarbeid-15.03.2022- 006/22

Innstilling:

1. Kommunedirektørens redegjørelse om planlagt arbeid med oppdrag i Budsjett og økonomiplan 2022-2025 som er knyttet til dreining av tjenestene tas til orientering.
2. Kommunedirektøren orienterer om status på arbeidet i fjerde kvartal 2022.
3. Det utarbeides en temaplan for tjenesteområdet Pleie og omsorg med oppstart i 2023 som vil være en revidering av «*Mestrings- og omsorgsmelding 2013-2023*».
4. Kommunedirektøren bes tilrettelegge et seminar med Hovedutvalg bistand og omsorg og Utvalg for samarbeid i forkant av HP behandlingen i 2022.

Eldrerådet-08.03.2022- 009/22

Rådets anbefaling:

1. Kommunedirektørens redegjørelse om planlagt arbeid med oppdrag i Budsjett og økonomiplan 2022-2025 som er knyttet til dreining av tjenestene tas til orientering.
2. Kommunedirektøren orienterer om status på arbeidet i fjerde kvartal 2022.
3. Det utarbeides en temaplan for tjenesteområdet Pleie og omsorg med oppstart i 2023 som vil være en revidering av «*Mestrings- og omsorgsmelding 2013-2023*».

Råd for personer med funksjonsnedsettelse-07.03.2022- 011/22

Rådets anbefaling:

1. Kommunedirektørens redegjørelse om planlagt arbeid med oppdrag i Budsjett og økonomiplan 2022-2025 som er knyttet til dreining av tjenestene tas til orientering.
2. Kommunedirektøren orienterer om status på arbeidet i fjerde kvartal 2022.
3. Det utarbeides en temaplan for tjenesteområdet Pleie og omsorg med oppstart i 2023 som vil være en revidering av «*Mestrings- og omsorgsmelding 2013-2023*».
4. Planen må være universell og ivareta alle grupper i alle aldre, inkludert personer med funksjonsnedsettelse.
5. Planen bør inneholde en visjon for barn og unge og for unge voksne.
6. Frivillighet må være et supplement.
7. Velferdsteknologi må ikke overta for menneskelig kontakt. Den enkeltes behov for meningsfylt, sosial kontakt må ivaretas.
8. Planen må sees i sammenheng med kommunens pårørendestrategi.

Utvalg for samarbeid-15.03.2022-006/22

Innstilling:

1. Kommunedirektørens redegjørelse om planlagt arbeid med oppdrag i Budsjett og økonomiplan 2022-2025 som er knyttet til dreining av tjenestene tas til orientering.
2. Kommunedirektøren orienterer om status på arbeidet i fjerde kvartal 2022.
3. Det utarbeides en temaplan for tjenesteområdet Pleie og omsorg med oppstart i 2023 som vil være en revidering av «*Mestrings- og omsorgsmelding 2013-2023*».
4. Kommunedirektøren bes tilrettelegge et seminar med Hovedutvalg bistand og omsorg

og Utvalg for samarbeid i forkant av HP behandlingen i 2022.

Hovedutvalg for bistand og omsorg-16.03.2022-008/22

Vedtak:

1. Saken tas til orientering og går ikke videre til formannskapet
2. Kommunaldirektøren kommer tilbake til utvalget med følgende før beslutning tas:

KD bes gjennomføre en utredning om hvordan man eventuelt kan oppnå flere friske år blant våre innbyggere og eventuelt når man kan forvente at flere friske år. inntreffer i forhold til forebyggende arbeid. Analysen skal også vise motsatt alternativ med eldre befolkning og flere syke år.

Flere friske år - KD bes utrede alternative boformer for eldre i samarbeid med relevante utbyggere

KD bes utarbeide en helhetlig opptrappingsplan i et oversiktlig styringssystem for å planlegge for tilbud til eldre som har behov for tjenester

KD bes komme tilbake med en risiko og sårbarhetsvurdering for hva dette betyr for hver enkelt eldre innbygger

3. Kommunedirektøren orienterer om status på arbeidet i fjerde kvartal 2022.
4. Det utarbeides en temaplan for tjenesteområdet Pleie og omsorg med oppstart i 2023 som vil være en revidering av «Mestrings- og omsorgsmelding 2013-2023».

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

1. Kommunedirektørens redegjørelse om planlagt arbeid med oppdrag i Budsjett og økonomiplan 2022-2025 som er knyttet til dreining av tjenestene tas til orientering.
2. Kommunedirektøren orienterer om status på arbeidet i fjerde kvartal 2022.
3. Det utarbeides en temaplan for tjenesteområdet Pleie og omsorg med oppstart i 2023 som vil være en revidering av «Mestrings- og omsorgsmelding 2013-2023».

SAKEN I KORTE TREKK

Ingress

Budsjett og økonomiplan 2022–2025 (BØP) angir flere oppdrag og deloppdrag som er knyttet til nødvendig omstilling og endring av pleie og omsorgs tjenesteprofil. Målet med oppdragene er å sikre en bærekraftig tjenesteutvikling. Dette er et langsiktig omstillingsarbeid som skal prege hele budsjettperioden, og kommunedirektøren vil med denne saken orientere nærmere om arbeidet som igangsettes i 2022. Langsiktig driftsanalyse og investeringsplan 2021–2040 viser at veksten i aldersgruppen 80+ er betydelig; prognosen anslår at denne aldersgruppen doubles fra år 2020 til år 2040. Behovet for hjemmetjenester og botilbud med heldøgns bemanning vil sannsynligvis øke tilsvarende i perioden. For å møte utfordringene som kommunen står overfor vil det derfor være behov for å yte både helse- og omsorgstjenester på en

annen måte enn i dag, og det vil bli nødvendig å satse på forebygging og styrking av hjemmebaserte tjenester. I dette inngår også flere tiltak for å legge til rette for meningsfulle samvær og aktiviteter som styrker evnen til å mestre egen livssituasjon.

En dreining mot hjemmebaserte tjenester er også en utvikling i tråd med mange nasjonale reformer iverksatt de siste årene. Kommunen forventes derfor i stadig større grad å levere komplekse og individuelt tilpassede tjenester i hjemmet. Kommunedirektøren ser det som sentralt at tjenester til hjemmeboende videreutvikles og styrkes for å sikre at tjenesten kan møte fremtidens behov for ressurser, kompetanse og fleksibilitet. Samfunnet må møte både utfordringer og muligheter som oppstår knyttet til en aldrende befolkning. For at eldre skal kunne være aktive, delta i samfunnet og unngå ensomhet og isolasjon, må vi ha en mer helhetlig og tverrsektoriell tilnærming med oppmerksomhet på medvirkning. Ved å involvere flere sektorer og eldre i enda større utstrekning kan vi få bedre oversikt over både utfordringer og muligheter vi står overfor om vi skal utvikle mer aldersvennlige lokalsamfunn.

Omstillingsarbeidet som det planlegges for i 2022 bidrar til en tjeneste- og samfunnsutvikling som bygger opp under innbyggernes mestring og selvstendighet. Målet er at innbyggerne skal kunne mestre egen hverdag og holde seg friske lenger. Dette vil igjen kunne utsette behovet for ressurskrevende tjenester, samt sikre riktig bruk av ressursene. Hovedmålsettingen er å sikre en robust utvikling hvor kommunen også i fremtiden skal kunne gi innbyggerne riktige tjenester.

Tidligere behandling

Saken bygger på en rekke tidligere behandlede saker som omhandler hvordan kommunen skal omstille og endre tjenestene for å sikre en bærekraftig tjenesteutvikling fremover. Felles for alle sakene er at tjenestene må dreies i retning av forebygging, og at en større andel av innbyggerne skal motta helse- og omsorgstjenester hjemme. Eksempler på relevante saker er:

- [Langsiktig drifts og investeringsanalyse 2021 - 2040](#)
- [Kommuneplanens samfunnsdel 2021 - 2040](#)
- [Budsjett og økonomiplan \(BØP\) 2022 - 2025](#)
- [Sammen om velferd – plan for videre arbeid](#)
- [Orientering PLO 2024](#)
- [Omstilling 2024](#)
- [Sak 058/19 - Stortingsmelding 15 \(2017–2018\) – Leve hele livet](#)
- [Mestrings- og omsorgsmelding 2013 - 2023](#)

Redegjørelse

Bakgrunn

Kommunen er i omstilling og endring for å møte innbyggernes behov for helse- og omsorgstjenester i årene som kommer. Kommunen planlegger for å kunne yte gode, likeverdige og effektive tjenester i møte med en endret befolknings sammensetning, flere brukere og forventede nye oppgaver overført til kommunen. Dette skal gjøres i en tid hvor det er forespeilet at det blir knappere ressurser og større kompetanseutfordringer enn det er i dag. Kommunen må utvikle nye og mer effektive måter å gi tjenester på, og tjenestene skal være preget av brukermedvirkning, kontinuitet, samt være tilgjengelige og rettferdig fordelt.

I møte med demografiendringene er det viktig å ha med seg at det også vil være mange ressurssterke eldre. Kommunen må derfor legge til rette for at disse får brukt sine ressurser og deltatt i samfunnet. Det vil bidra til at eldre får flere gode leveår, beholder god helse og livskvalitet, og mestrer eget liv.

Kommunale pleie-, helse- og omsorgstjenester, og tjenestetrapp

Kommunens pleie- og omsorgstjenester kan eksemplifiseres i en tjenestetrapp, hvor tjenestene angis fra laveste til høyeste omsorgsnivå. Lavterskeltjenester, som for eksempel forebyggende tjenester, rangeres på

nederste trinn i trappen, og heldøgnsomsorg på øverste trinn. Hvis dekningsgraden på heldøgnsomsorg reduseres vil det medføre at flere innbyggere må få dekket sine behov for helse- og omsorgstjenester i eget hjem. Det fordrer at kommunen både har en godt utbygd og riktig dimensjonert tjenestetrapp som sikrer innbyggerne lovmessige krav om helse- og omsorgstjenester, samtidig som den må være realistisk i forhold til den økonomiske situasjonen.

En dreining av tjenestene handler om å sikre forebygging og tidlig innsats, som igjen skal utsette behovet for mer ressurskrevende tjenester. Dette er også samfunnsøkonomisk lønnsomt. Et viktig mål med å dreie tjenestene mot lavest mulig omsorgsnivå er at innbyggerne i større grad skal få muligheten til å mestre eget liv, og oppleve selvstendighet i eget hjem.

Kommunale helse- og omsorgstjenester som ytes til hjemmeboende

Utfordringsbildet, sett sammen med de siste års sentrale nasjonale reformer, er av stor betydning for tjenester som ytes til hjemmeboende. Spesialisthelsetjenesten er i endring. Pasienter blir utskrevet tidligere, og flere har store og sammensatt oppfølgingsbehov. Dette har betydning for kapasiteten og kompetansen i kommunen, herunder eksempelvis for hjemmetjenesten, rehabiliteringstjenesten, bruk og dimensjonering av korttidsplasser og avlastningstilbud. Hjemmetjenester er tyngdepunktet i helse- og omsorgstjenesten, både fordi mange ønsker å bo hjemme, og fordi det er på et lavt nivå i tjenestetrappen.

Lokale føringer

Bærum kommunes lokale føringer bygger på og er i tråd med nasjonale føringer. Kommunedelens samfunnsdel 2021–2040 og BØP definerer viktige satsingsområder som skal sikre nødvendig endring og omstilling. BØP har i tråd med føringene definert oppdrag knyttet til dette. *Mestrings- og omsorgsmeldingen 2013–2023* vedtatt i Kommunestyret januar 2014 ([Sak 009/14](#)) ligger til grunn som et viktig styringsverktøy. Hovedgrepene angitt i meldingen er styrende for tjenesteutvikling. Denne planen skal revideres i 2023, og det vil legges opp til en grundig prosess med medvirkning og samskaping med relevante aktører.

Vurdering

En viktig målsetting med arbeidet som skal prioriteres og igangsettes i 2022 er at det skal bidra til utvikling og dimensjonering av fremtidens helse- og omsorgstjenester på en måte som sikrer gode og sammenhengende tjenester med oppmerksomhet på forebygging hos en friskere befolkning, samtidig som de som trenger mer omfattende tjenester får det.

BØP angir flere oppdrag og deloppdrag for å sikre en tjenesteutvikling som vektlegger forebygging og styrking av hjemmebaserte tjenester. Dette i tillegg til oppdrag som vektlegger at det skal sikres en aldersvennlig samfunnsutvikling, som skal sette samfunnet i stand til å møte både utfordringene og mulighetene knyttet til en aldrende befolkning. Bærumsamfunnet skal i helhet legge til rette for at eldre skal være aktive og delta i samfunnet.

Kommunedirektøren vil komme tilbake med en helhetlig orientering om status på arbeidet i 4. kvartal 2022. Dette i tillegg til enkelte oppdrag som vil fremmes som politiske saker i henhold til angitt tidspunkt i denne sak.

Kommunedirektøren legger til grunn at kommunen skal nå målene som er satt ved å ha gode og målrettede tjenester med riktig kvalitet også i fremtiden. Med utvikling, forbedring og endring av kommunens tjenester skal kommunen levere tjenester til innbyggerne på en bærekraftig måte. Dette vil være en viktig oppgave i 2023, med utarbeidelse av ny temaplan som etterfølger Mestrings- og omsorgsmeldingen 2013–2023.

Intern prosess og ekstern medvirkning

Saken er utarbeidet i et samarbeid mellom Pleie og omsorg og Helse og sosial.

Vedlegg:

DEL TO MER OM SAKEN

5648621

Behandlingen i møtet 23.03.2022 Formannskapet

Forslag fremmet av Lisbeth Hammer Krog, H

Saken avventes da hovedvalg bistand og omsorg har bedt kommunedirektøren komme tilbake til utvalget med en tilleggsutredning.

Votering:

Ordfører Lisbeth Hammer Krog forslag ble enstemmig vedtatt.

Formannskapet-23.03.2022- 035/22:

Vedtak:

Saken avventes da hovedvalg bistand og omsorg har bedt kommunedirektøren komme tilbake til utvalget med en tilleggsutredning.

Behandlingen i møtet 16.03.2022 Hovedutvalg for bistand og omsorg

Votering:

Tilleggsforslag fra Sanner (H) ble satt opp mot punkt 1 i kommunedirektørens forslag og enstemmig vedtatt

Utvalget valgte for øvrig å enstemmig vedta punkt 2. og 3. i forslaget fra kommunedirektørens forslag til vedtak

Hovedutvalg for bistand og omsorg-16.03.2022- 008/22:

Vedtak:

1. Saken tas til orientering og går ikke videre til formannskapet
2. Kommunaldirektøren kommer tilbake til utvalget med følgende før beslutning tas:

KD bes gjennomføre en utredning om hvordan man eventuelt kan oppnå flere friske år blant våre innbyggere og eventuelt når man kan forvente at flere friske år. inntreffer i forhold til forebyggende arbeid. Analysen skal også vise motsatt alternativ med eldre befolkning og flere syke år.

Flere friske år - KD bes utrede alternative boformer for eldre i samarbeid med relevante utbyggere

KD bes utarbeide en helhetlig opptrappingsplan i et oversiktlig styringssystem for å planlegge for tilbud til eldre som har behov for tjenester

KD bes komme tilbake med en risiko og sårbarhetsvurdering for hva dette betyr for hver enkelt eldre innbygger

3. Kommunedirektøren orienterer om status på arbeidet i fjerde kvartal 2022.
4. Det utarbeides en temaplan for tjenesteområdet Pleie og omsorg med oppstart i 2023 som vil være en revidering av «Mestrings- og omsorgsmelding 2013-2023».

Behandlingen i møtet 15.03.2022 Utvalg for samarbeid

Votering:

Kommunedirektørens forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.
Røtnes forslag ble enstemmig vedtatt.

Utvalg for samarbeid-15.03.2022- 006/22:

Innstilling:

1. Kommunedirektørens redegjørelse om planlagt arbeid med oppdrag i Budsjett og økonomiplan 2022-2025 som er knyttet til dreining av tjenestene tas til orientering.
2. Kommunedirektøren orienterer om status på arbeidet i fjerde kvartal 2022.
3. Det utarbeides en temaplan for tjenesteområdet Pleie og omsorg med oppstart i 2023 som vil være en revidering av «*Mestrings- og omsorgsmelding 2013-2023*».
4. Kommunedirektøren bes tilrettelegge et seminar med Hovedutvalg bistand og omsorg og Utvalg for samarbeid i forkant av HP behandlingen i 2022.

Behandlingen i møtet 08.03.2022 Eldrerådet

Votering:

Enstemmig vedtatt

Eldrerådet-08.03.2022- 009/22:

Rådets anbefaling:

1. Kommunedirektørens redegjørelse om planlagt arbeid med oppdrag i Budsjett og økonomiplan 2022-2025 som er knyttet til dreining av tjenestene tas til orientering.
2. Kommunedirektøren orienterer om status på arbeidet i fjerde kvartal 2022.
3. Det utarbeides en temaplan for tjenesteområdet Pleie og omsorg med oppstart i 2023 som vil være en revidering av «*Mestrings- og omsorgsmelding 2013-2023*».

Behandlingen i møtet 07.03.2022 Råd for personer med funksjonsnedsettelse

Votering:

Kommunedirektørens forslag ble enstemmig vedtatt, med følgende innspill:

Planen må være universell og ivareta alle grupper i alle aldre, inkludert personer med funksjonsnedsettelse.

Planen bør inneholde en visjon for barn og unge og for unge voksne.

Frivillighet må være et supplement.

Velferdsteknologi må ikke overta for menneskelig kontakt. Den enkeltes behov for meningsfylt, sosial kontakt må ivaretas.

Planen må sees i sammenheng med kommunens pårørendestrategi.

Råd for personer med funksjonsnedsettelse-07.03.2022- 011/22:

Rådets anbefaling:

1. Kommunedirektørens redegjørelse om planlagt arbeid med oppdrag i Budsjett og økonomiplan 2022-2025 som er knyttet til dreining av tjenestene tas til orientering.

2. Kommunedirektøren orienterer om status på arbeidet i fjerde kvartal 2022.
3. Det utarbeides en temaplan for tjenesteområdet Pleie og omsorg med oppstart i 2023 som vil være en revidering av «*Mestrings- og omsorgsmelding 2013-2023*».
4. Planen må være universell og ivareta alle grupper i alle aldre, inkludert personer med funksjonsnedsettelse.
5. Planen bør inneholde en visjon for barn og unge og for unge voksne.
6. Frivillighet må være et supplement.
7. Velferdsteknologi må ikke overta for menneskelig kontakt. Den enkeltes behov for meningsfylt, sosial kontakt må ivaretas.
8. Planen må sees i sammenheng med kommunens pårørendestrategi.